

SAMOEVALVACIJA ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA

(obrazec za izpolnjevanje)

1. SPLOŠNI PODATKI

a) Ime študijskega programa: Enoviti magistrski študij Arhitektura

b) Stopnja študijskega programa: 2. stopnja

c) Vrsta študijskega programa: enovit magistrski

d) Ime članice/članic, ki sodelujejo pri izvedbi študijskega programa: Fakulteta za arhitekturo

e) Podatki o skrbniku študijskega programa (ime, priimek in habilitacijski naziv): Tomaž, Novljan doc. dr.

f) Študijsko leto: 2016/2017

2. Vnesite opredeljene temeljne cilje študijskega programa in pričakovane kompetence diplomantov v obliki, kot so akreditirani. Zapis služi izhodišču za razmislek.

Fakulteta za arhitekturo Univerze v Ljubljani si bo tudi v bodoče prizadevala, da v mednarodnem okolju doseže še vidnejši položaj in ugled. Pri tem bo kot svojo temeljno vrednoto in prednost izpostavljala kakovost in pluralnost študija, vpetost v aktualno arhitekturno produkcijo in zavezo razvoju arhitekturne teorije.

Arhitektura in urbanizem sta že v svoji definiciji stroki, ki sta utemeljeni na interdisciplinarnem pristopu. Zato bo, med ključnimi prizadevanju fakultete, izstopal napor, da pri raziskovalnih in produkcijskih projektih, ki vse bolj zahtevajo interdisciplinarni pristop, s svojo širino, koherenco in integralnostjo pristopa povzema povezovalno in usmerjevalno vlogo.

Med kratkoročne cilje fakultete, uresničljive do leta 2020, umeščamo dvig kakovosti in teoretične poglobljenosti študija, uveljavitev avtonomne založbe za razvoj prostorske teorije, načrtovanja in diskurza, skrb za dodatno izobrazbo arhitektov in urbanistov v praksi, promocijo pomena in odgovornosti do prostora med osnovnošolsko in srednješolsko populacijo, predvsem pa promoviranje kakovostnih študijskih dosežkov v slovenskem in mednarodnem prostoru.

Zaključno delo je dokaz naslednjih pridobljenih teoretičnih in praktičnih kompetenc:

- sposobnost arhitekturnega projektiranja, ki izpolnjuje tako estetske kot tehnične zahteve,
- ustrezno poznavanje zgodovine arhitekture in arhitekturnih teorij ter z njimi povezanih umetnosti, tehnologij in družbenih ved,
- poznavanje upodablajočih umetnosti kot vpliva na kakovost arhitekturnega projektiranja,
- ustrezno znanje o urbanizmu, prostorskem planiranju in veščinah, potrebnih za planiranje,
- razumevanje odnosa med ljudmi in zgradbami, med zgradbami in njihovim okoljem ter razumevanje potrebe, da se zgradbe in prostori med njimi prilagodijo potrebam ljudi in njihovim medsebojnim razmerjem,
- razumevanje poklica in vloge arhitekta v družbi, zlasti pri pripravi idejnih zasnov, ki upoštevajo družbene dejavnike,

- razumevanje raziskovalnih metod in metod za pripravo idejne zasnove projekta,
 - razumevanje prostorskih, arhitekturnih in gradbenih načrtov ter konstrukcijskih in tehničnih problemov, povezanih z načrtovanjem stavb,
 - ustrezno poznavanje fizikalnih problemov, tehnologij in delovanja stavb, tako da se njihova notranjost uredi udobno in zavaruje pred podnebnimi dejavniki,
 - potrebne veščine za projektiranje, ki omogočajo izpolnjevanje zahtev uporabnikov stavb v okviru stroškovnih omejitev in gradbenih predpisov,
 - ustrezno poznavanje izvajanja del, organizacije, predpisov in postopkov, vpletenih v uresničevanje projektnih zasnov in vključevanje teh načrtov v sistem celovitega prostorskega planiranja.
- Zaključna magistrska dela morajo izpolnjevati določila 46. člena direktive EU 36/2005 o regulirani poklicni kvalifikaciji arhitekta

3.a. Ocenite ustreznost vsebine študijskega programa in njegovih učnih enot glede na najaktualnejše raziskave, oz. umetniške izsledke s področja programa in glede na možnosti za zaposlitev.

Študijski program je, prav tako kot ustvarjalna praksa, za katero izobražujemo, živa in dinamična tvarina. Pri tem seveda ne gre za to, da bi praksa narekovala obliko in vsebino izobraževalnega procesa. Sta pa praksa in izobraževanje med seboj močno soodvisni entiteti in se med seboj neprestano oplajata. To je v arhitekturnem ustvarjanju morda bolj izrazito in neposredno, kot v drugih strokah. Preteklo leto je, po veliki krizi gradbeništva in z njim povezanimi strokami, prineslo potrebo po ponovnem premisleku o nekaterih dodatnih znanjih, ki jih je pretekla praksa nekoliko zanemarila, bi jih arhitekt moral pridobiti že v fazi izobraževanja ter jih nadgrajevati in razvijati pri svojem vsakodnevnem strokovnem delu. V tem primeru lahko govorimo celo o trans-disciplinarnem načinu razmišljanja, kjer s pomočjo sodelovanja čim večjega števila parcialnih strok oziroma specialnih znanj (v našem primeru so to izbirni predmeti), pridemo do večje možnosti rešitve problema na višjem, bolj splošnem nivoju. V arhitekturi to pomeni rešitev pereče problematike oblikovanja prostora, ki je po svoji kompleksnosti v samem vrhu trenutno obstoječih strok, saj vse te stroke vsebuje sama arhitektura.

2

3.b. Na kratko povzemite ključne prednosti in pomanjkljivosti, ki izhajajo iz rezultatov študentskih anket¹.

Študentske ankete bi bilo mogoče razdeliti na vsaj dva dela, ki si nista nujni v soodvisnosti. Prvi dela zajema predmete prvega in deloma drugega letnika, kjer so delovne navade in pričakovanja študentov še pod vplivom srednješolskega načina dela, ki v povprečju od dijakov ne zahteva tolikšne sinteze znanj pri posameznih predmetih. Zato so predmeti (in pedagogi), ki temeljijo na jasno zastavljenih ciljih in postopkih za doseg teh ciljev, ocenjeni bolje. V višjih letnikih, kjer študenti že razvijejo večjo samostojnost in kreativnost, se situacija nekako obrne: »tehnični« predmeti niso več tako cenjeni oziroma prepoznani za potrebne s strani študentov. Seveda z izjemami, ko znajo pedagogi z ustreznim pristopom pritegniti pozornost tudi na, na prvi pogled suhoparne vsebine. Seveda je splošna relevantnost rezultatov močno pogojena s številom izpolnjenih anketnih vprašalnikov ter dejanskim obiskovanjem predavanj, ki žal, še vedno niso obvezna.

¹ Pri 1. in 2. stopnji študija: anketiranje o predmetih, splošnih vidikih študijskega procesa, o obvezni študijski praksi. Pri 3. stopnji študija: anketa po prvem in drugem letniku študija.

3.c. Ocenite, kako aktivnosti učinkujejo na uspešnost in učinkovitost študija

- i. **Spremljanje populacije študentov na ravni študijskega programa** (*razpis, vpis, prehodnost, povprečno število opravljanj izpitov po predmetih in po opravljenih drugih učnih enotah, opravljen obseg raziskovalnega dela po letnikih, zaključek študija*). Podatki so na voljo na Portalu UL in v študijskih informatikah članic.

Prilagajanje števila vpisnih mest zaradi manjšega zanimanja za študij arhitekture, kar začasno omogoča zadrževanje kriterijev ocenjevanja na sprejemnih izpitih na približno enaki višini. Ugotavlja se, da zagotovljena prehodnost med letniki študija v preteklih letih sama po sebi na splošno ni učinkovala pozitivno na uspešnost in učinkovitost študija. Odlaganje opravljanja izpitov bolj tehničnih predmetov na konec študija (matematika, opisna geometrija, statika) pomeni zgolj administrativno izpolnjevanje študijskih obveznosti, ne doprinaša pa k znanju, ki naj bi ga ti predmeti prispevali v vseh letnikih študija.

- ii. **Spremljanje in zagotavljanje kakovosti pedagoškega procesa** (*na ravni posameznih predmetov oz. učnih enot, ter medpredmetnega povezovanja, pri zagotavljanju ustrezne povezave med pričakovanimi kompetencami študentov, načinom učenja in poučevanja in načinom preverjanja in ocenjevanja znanja, glede na predvideno obremenitev študentov pri posameznem predmetu ovrednoteno s kreditnimi točkami po ECTS2, glede na različne oblike študija in potrebe študentov, njihovo zavzetost za študij in pridobivanje kompetenc, itd*).

Tu gre predvsem za dve skupini učnih vsebin: za tiste, ki so bolj neposredno aplikativne in bolj dinamično podvržene tehnološkemu razvoju ter tiste, ki veljajo za bolj teoretske in konstantne. Letne predstavitve rezultatov in načina dela pri posameznih predmetih na nivoju fakultete so se izkazale za zelo utemeljene in koristne, saj v bližnji preteklosti posamezni pedagogi niso imeli vpogleda v študijske vsebine svojih kolegov, tako da so se določene vsebine lahko celo podvajale ali pa so bile pomanjkljive. Medpredmetno povezovanje v obliki skupnih delavnic, raziskovalnih projektov, gostujočih kritik pri predstavitvah projektnih nalog študente navaja na skupinski način dela, kreativno razmišljanje, samorefleksijo, uporabo znanj t.i. »podpornih« predmetov ipd. S tem se povečuje širina znanja, ki tako ni več omejena le na poznavanje, razumevanje in uporabo, temveč se razširi na sposobnost analize, sinteze in celo vrednotenja ter do sposobnosti vzpostavitve strokovne kritične distance.

- iii. **Podpora za internacionalizacijo študija** (*priprava domačih študentov za delovanje v mednarodnem prostoru, vključevanje tujih študentov v študijski program in spremljanje internacionalizacije študijskega programa*). Podatki so na voljo na Portalu UL..

Kreditni sistem študija omogoča in spodbuja internacionalizacijo študija, mednarodno/medkulturno izkušnjo študenta in posledično lažjo zaposljivost v državah na območju EU. Vsak semester gostuje na tujih fakultetah v okviru Erasmus+ bilateralnih izmenjav cca. 60 študentov FA, prav toliko jih pride s tujih fakultet na FA. Stanje 6. maja 2016 je 126 gostovanj naših študentov na tujih fakultetah.

Nekoliko težja je integracija tujih študentov v delo FA. Ker spadamo med manjše fakultete, nimamo ločenega mednarodnega študijskega programa, ki bi se izvajal v angleškem jeziku.

² V kolikor rezultati študentske ankete pri predmetu pokažejo bistveno odstopanje od predvidene obremenitve s KT po ECTS, predlagamo, da dodatno ugotovite ustreznost ovrednotenja predmeta. Pri tem vam je lahko v pomoč sledeč pristop »[STUDENT WORKLOAD, TEACHING METHODS AND LEARNING OUTCOMES: THE TUNING APPROACH](#)«.

Zaradi večjega števila tujih študentov ter pri tistih predmetih pri katerih so nosilci pedagogi iz tujine, se posamezni predmeti sicer izvajajo v angleškem jeziku, vendar to v določenih primerih lahko zmanjša obiskanost predmeta s strani domačih študentov. Uspešnost mednarodne izmenjave tujih študentov ja tako odvisna od individualnih prizadevanj naših pedagogov, obojestranskega znanja angleškega jezika, predvsem pa od študijskih ambicij gostujočih študentov. Za čim boljšo informiranost potencialnih tujih študentov FA vsako leto izda brošuro v angleškem jeziku (v tiskani in v elektronski obliki), ki vsebuje ključne podatke o študiju, predmetnik, sinopsise ipd.

- iv. **Nudenje podpore, spodbujanje študentov pri študiju** (*tutorstvo, spodbuda za mobilnost, podpora pri naboru izbirnih predmetov, vključitvi v praktično, raziskovalno, umetniško delo, projekte, naslavljanje različnih potreb študentov, itd.*).

Od leta 2006 obstaja na FA sistem tutorstva, ki omogoča novim študentom lažjo integracijo v študijski proces in delo fakultete ter reševanje različnih problemov, ki se pojavijo v teku študija. V letu 2016/17 so delo tutorjev s strani **pedagogov** opravljali naslednji kolegi in kolegice:

1. Ilka Čerpes	Koordinator tutorjev
2. Matevž Juvančič	Tuji študenti
3. Lara Slivnik	Študenti s posebnimi potrebami
4. Domen Kušar	Uvajalno tutorstvo

V letu 2016/17 so delo tutorjev s strani **študentov** opravljali naslednji kolegi in kolegice:

Ime in priimek	Skupina	Št. ur osebnega stika	Št. ur stika po e-pošti / Facebook-u
1. Lejla Hafizović	Arhitekti	2	6
2. Mitja Kuret	Erasmus	3	6
3. Urh Wiegele	Erasmus	5	10
4. Aleš Lesjak	Arhitekti	3	3
5. Manca Košir	Erasmus	18	5
6. Viktorija Durkovič	Tuji	15	8
7. Iva Radović	Tuji	10	5
8. Marijana Krizmanić	Tuji	10	5
9. Miha Toplišek	Erasmus	10	12
10. Nika Sajovic	Erasmus	10	10
11. Medeja Tomažević	Arhitekti	8	5
12. Maruša Kiler	Arhitekti	8	8
13. Maruša Mali	Erasmus	20	10
14. Martin Erker	Arhitekti	6	3
15. Petra Lukovac	Arhitekti	8	6
16. Ines Galun	Erasmus	5	8

Vsako leto je organizirana tudi razstava študentskih del, ki so bila opravljena na mednarodnih izmenjavah. Razstava je povezana tudi z družabnim dogodkom, kjer se v neformalni obliki med študenti izmenja največ praktičnih informacij in izkušenj z mednarodnih gostovanj. Na FA vsako leto, praviloma pred informativnimi dnevi, izide aktualna brošura (v tiskani in elektronski obliki), ki vsebuje ključne podatke o študiju, predmetnik, sinopsise ipd. Dodatno pripravi velika večina nosilcev izbirnih predmetov v začetku študijskega leta predstavitev svojih vsebin. Ker so pedagogi na FA poleg pedagoškega dela zavezani tudi praktičnemu strokovnemu umetniškemu in znanstveno raziskovalnemu delu, k svojim nalogam pritegnejo študente, ki v teku študija izkazujejo nadpovprečne ambicije in interes. Taki študenti že v času študija pridobijo dragocene delovne izkušnje. Ker je hrbtenica študija na FA študijsko delo oziroma »seminar«, se večina individualnih problemov rešuje s pomočjo mentorjev v okviru seminarja, širše interese študentov pa zastopata Študentski svet ŠSFA – na študijskem področju in Študentska organizacija ŠOFA – na področju interesnih dejavnosti.

- v. **Praktično usposabljanje študentov, v kolikor je del študijskega programa** (*ustreznost vsebine, obsega, organizacije prakse glede na pričakovane kompetence diplomanta, povratne informacije udeležencev, kakovost mentorstva, itd.*).

Predmeta Študijska praksa 1 in Študijska praksa 2 sta obvezna predmeta EMŠA v 4. in v 5. letniku študija.

Študijska praksa 1:

Predmet je namenjen spoznavanju s konkretnim izvajanjem oz. gradnjo objektov. Študent z obiskovanjem gradbišča, spremljanjem gradnje "od gradbene jame do stavbe" in dokumentiranjem posameznih delovnih faz pridobiva znanje in izkušnje o gradnji in izvedbeni problematiki v arhitekturi. Konkretno in poglobljeno se spoznava tudi s kompleksnostjo gradnje in koordinacijo ostalih udeležencev pri gradnji.

Študijska praksa 2:

Študent v okviru predlaganih možnosti izvajanja Študijske prakse izbere obliko in mentorja (zunanjega oz. z UL FA). Projektna naloga je prilagojena obliki izvajanja in sposobnostim študenta.

1 - praksa v arhitekturnih projektivnih organizacijah (sodelovanje pri arhitekturnih natečajih; risanje arhitekturnih načrtov IDZ, IDP, PGD in PZI; risanje načrtov notranje opreme in scenografije; izdelava vodilne mape; priprava tehničnih poročil; sodelovanje pri izdelavi popisa del (izmere, izračuni; izdelava 3D predstavitev in maket)

2 - sodelovanje pri projektih po načelu 'načrtuj - zgradi' (izvedba participatornih procesov (od konceptualnih do izvedbenih faz gradnje); risanje arhitekturnih načrtov IDZ, IDP, PGD in PZI in načrtov notranje opreme; priprava tehničnih poročil; sodelovanje pri izdelavi popisa del (izmere, izračuni); praktično delo na gradbišču - izgradnja stavb / instalacij / struktur; vključenost v vodenje investicije in vodenje gradbišča;

3 - praksa v okviru organizacij za varstvo kulturne dediščine (meritve objektov in izrisovanje načrtov; risanje načrtov za različne vrste in faze projektov (IDP, PGD, PZI); obdelava podatkov; 3D skeniranje; fotodokumentiranje itd.; ostale naloge, ki se jih določi v sodelovanju z vodstvi zavodov in strokovnimi sveti).

4 - sodelovanje pri projektih na področju raziskave gradbenih materialov in tehnologij (Ustrezne naloge se opredelijo na podlagi konkretnih primerov, v sodelovanju nosilcev predmeta in zunanjega mentorja oz. predstavnika zainteresirane organizacije (inštituti, raziskovalne organizacije itd.).

- vi. Spodbujanje strokovnega razvoja zaposlenih (akademsko, strokovno osebje) in sodelujočih, ki izvajajo, podpirajo študijski program (zagotavljanje usposabljanj, mobilnosti, spremljanje razmerja med raziskovalno in pedagoško obremenitvijo, vpliv organizacijske kulture, zadovoljstva in zavzetosti zaposlenih na izvedbo študijskega programa³, ustreznost mentorjev na doktorskem študiju, itd. in zagotavljanje ustrezne kadrovske strukture zaposlenih, sodelujočih).

Ker so vsi pedagogi, poleg neposrednega pedagoškega dela, zavezani tudi delu v stroki, so skozi to primorani k neprestanemu izobraževanju in poznavanju najnovejših dognanj na svojih strokovnih področjih. Dodatno spodbudo predstavljajo tudi (obvezna in prostovoljna) gostovanja na tujih izobraževalnih inštitucijah, ki oplajajo domače znanje s tujimi izkušnjami in kot taka nadgrajujejo kvaliteto dela doma. Po nedavnih številčnejših upokojitvah pedagogov, ki so v preteklosti oblikovali vsebino in obliko študija na FA, je vodenje prevzela mlajša generacija pedagogov, kar je povzročilo tudi prevetritev in prenavo celotnega študijskega programa, ki še traja. Podobno kot akademsko osebje, se neprestano izpopolnjuje tudi strokovno osebje, bodisi na strokovnih seminarjih, bodisi na Erasmus gostovanjih na tujih izobraževalnih inštitucijah. Obremenitev nekaterih pedagogov z dodatnimi administrativnimi nalogami je razmeroma velika, kar včasih ovira redno pedagoško in raziskovalno delo. V letu 2015 je bila na FA izvedena raziskava o zadovoljstvu zaposlenih na FA, ki v povzetku ugotavlja povprečno zadovoljstvo zaposlenih in predlaga nekatere ukrepe kot »*team building*« in izboljšanje pretoka informacij.

6

4. Na kratko ocenite doseganje temeljnih ciljev študijskega programa in kompetenc diplomanta.

Pravilnik o zaključnem magistrskem delu ter Navodilo za pripravo magistrskega zaključnega dela v svoji vsebini natančno opredelujeta kvalitetne in kvantitetne standarde za izdelavo zaključnega projekta. Le-ta mora obsegati karakteristični presek znanj, ki jih mora osvojiti študent v teku devetih semestrov študija. Pri tem je največji poudarek na projektnem kompozicijskem delu naloge, ki mora biti objektivno utemeljena, tako s konceptualnega, funkcionalnega, ekonomskega, varnostnega in konstrukcijskega vidika, kot tudi z vidika umestitve v konkretni prostor in odnosa do okolja. Zaključna magistrska naloga mora biti ustrezno podprta tudi s teoretičnimi znanji in referenčnimi primeri iz prakse. Z uspešno zaključenim magistrskim delom se dokazujejo kompetence avtorja na področju ne samo poznavanja ožjega in širšega obsega same projektne naloge, temveč tudi posledic, ki jih prinaša širša vpetost v domači družbeni prostor in eventualne mednarodne povezave. Ker sodi arhitektura med regulirane poklice, listina, ki jo po zaključku študija prejme magistrant, nudi možnost neposredne zaposlitve na območju Evropske unije. Visok splošni nivo strokovne izobrazbe, ki ga dosegajo naši magistranti, dokazujejo tudi uspešne kariere v tujini, kamor so se v letih gospodarske krize zatekli številni mladi strokovnjaki.

³ Spremljanje zadovoljstva zaposlenih na UL.

Aktivnosti, ki predstavljajo ukrepe za izboljšanje na področju neposrednega pedagoškega dela so v obliki medpredmetnega povezovanja (skupnih vaj, razstav, zagovorov in kritik) v okviru rednega urnika in v okviru arhitekturnih delavnic.

5. Katere deležnike in na kakšen način ste vključili v pogovore, načrtovanje ukrepov, spremljanje njihovega uresničevanja, pripravo samoevalvacijskih poročil na ravni študijskega programa (Vš učitelje in sodelavce, mentorje, študente, alumni, strokovne sodelavce, zunanje sodelavce, delodajalce (tudi v povezavi s praktičnim usposabljanjem), druge deležnike/širše okolje)?

Proces samoevalvacije je potekal na osnovi poročila o kakovosti študija na FA, spremljanja problematike, statističnih podatkov, rezultatov vsakoletnih anket in konzultacij s posameznimi pedagoškimi in nepedagoškimi delavci.

Komisija za kakovost:

- asist. Andrej Mahovič, predsednik komisije za kakovost;
- izr. prof. dr. Matej Blenkuš, član;
- izr. prof. dr. Alenka Fikfak, skrbnik študijskih programov PŠPU in DDŠPU;
- doc. dr. Tomaž Novljan, skrbnik študijskega programa EMŠPA;

- Karmen Marolt, vodja Kadrovske službe
- doc. dr. Matevž Juvančič, Erasmus koordinator, mednarodno sodelovanje
- doc. dr. Tomaž Novljan, Komisija za promocijo FA
- Mojca Potočnik Kogovšek, vodja Finančno-računovodske službe
- Mojca Rozman, vodja Referata za študentske zadeve
- Renata Stella Čop, vodja Knjižnice
- izr. prof. dr. Tadeja Zupančič, prodekanja za znanstveno raziskovalno delo, predsednica Komisije za doktorski študij FA in članica senata FA

6. Pregled realizacije ukrepov in predlogi izboljšav

Ukrepi iz predhodne samoevalvacije	Obrazložitev realizacije
medsebojna informiranost o vsebinah, ki se poučujejo – predvsem predmetov, ki podpirajo seminarско delo.	Izvedeno je bilo srečanje vseh nosilcev rednih in izbirnih predmetov, kjer so bile predstavljene posamezne vsebine
Ključni premiki, prednosti in dobre prakse	Obrazložitev vpliva na kakovost
Ob koncu letnega semestra se pripravi skupna razstava del vseh seminarjev in ob tem organizira družabni dogodek	Boljša primerljivost kakovosti rezultatov seminarskega dela
Ključne pomanjkljivosti, priložnosti za izboljšave in izzivi (pereče teme)	Predlogi ukrepov za izboljšave
problematika kakovosti rezultatov dela usmerjenih seminarjev v 5. letniku študija, ki jih vpisujejo večinoma manj ambiciozni študenti oziroma študenti ki so v preteklih semestrih pavzirali.	Združitev usmerjenih seminarjev in več internega skupinskega preverjanja rezultatov dela med semestrom.
Preveliko število izbirnih predmetov, med katerimi so tudi nekateri neaktivni, kar je tudi posledica upokožitev v zadnjih letih.	Izvajajo se prevetrilev izbirnih predmetov, predlogi za ukinitvev neaktualnih vsebin ter uvedba nekaterih novih aktualnih vsebin z mlajšimi in nedavno habilitiranimi učitelji.